

Broj: 03-02-1909/2024
Sarajevo, 13.12.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički dom -**
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući
- **Dom naroda -**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08. 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI I NASILJA PREMA ŽENAMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 44. sjednici, održanoj 11.12.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku,
- Obrazac B Tablica o usklađenosti za više propisa,
- Obrazac broj 1a,
- Obrazac broj 2 i
- Obrazac IFP-DA.

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

Co: predmet

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

„E1“

PRIJEDLOG

ZAKON
O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI I NASILJA PREMA ŽENAMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, decembar 2024. godine

ZAKON
O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI I NASILJA PREMA ŽENAMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuje se zaštita od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), osobe koje se u smislu ovog zakona smatraju članovima porodice, krug zaštićenih osoba, subjekti zaštite, specijalizirane usluge podrške, postupak zaštite žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama i mjere za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, pomoć žrtvama, te mjere za sprečavanje nasilja od osoba koje su učinile nasilje, uloga udruženja i fondacija u sistemu zaštite žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama, te saradnja svih subjekata koji su u funkciji zaštite od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, prikupljanje podataka o primjeni ovog zakona i osnivanje Komisije za praćenje primjene Zakona, te druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji.

Član 2.
(Usklađenost s pravnom stečevinom Evropske unije)

Ovim zakonom se u zakonodavstvo Federacije djelimično preuzima Direktiva (EU) 2024/1385 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. maja 2024. godine o suzbijanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici (SL L2024/1385).

Član 3.
(Cilj zakona)

Cilj ovog zakona je zaštita žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama (u daljem tekstu: nasilja), te suzbijanje i prevencija ovog nasilja kojim se krše ljudska prava i slobode koja su zagantirana ustavima, zakonima, Konvencijom Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici i prihvaćenim međunarodnim ugovorima.

Član 4.
(Javni interes)

Zaštita od nasilja je od javnog interesa za Federaciju, kantone, gradove i općine u Federaciji.

Član 5.
(Opći principi pružanja zaštite od nasilja)

- (1) Zaštita od nasilja uređena ovim zakonom i drugim zakonima i propisima, primjenjuje se u skladu sa međunarodnim ugovorima i standardima koje je prihvatila Bosna i Hercegovina koji uređuju zaštitu od nasilja, a primjenjivat će se u svim slučajevima radi osiguranja najdjelotvornije zaštite prava žrtve nasilja bez diskriminacije po bilo kojem osnovu, kao što su spol, rod, rasa, boja kože, jezik, vjersko uvjerenje, političko ili neko drugo mišljenje odnosno opredjeljenje,

- nacionalno odnosno društveno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, seksualna orijentacija, rodni identitet, uzrast, zdravstveno stanje, invaliditet, bračno stanje, status migranta ili izbjeglice, odnosno neki drugi status.
- (2) Posebne mjere neophodne za sprečavanje i zaštitu žena od rodno zasnovanog nasilja ne smatraju se diskriminacijom u smislu ovog zakona.
 - (3) Primjenu i provođenje ovog zakona u skladu sa svojim nadležnostima osigurati će sudovi, tužilaštva, policijski organi, organi starateljstva i druge institucije nadležne za socijalnu i zdravstvenu zaštitu i specijalizirane nevladine organizacije uz obavezu zajedničkog i koordiniranog djelovanja.
 - (4) Institucije iz stava (3) ovog člana trebaju osigurati da postupanja sa žrtvama nasilja i nasilnim osobama vrše zaposlenici educirani za rad s navedenim osobama.
 - (5) Na djecu učinioce nasilja neće se primjenjivati odredbe ovog zakona.

Član 6. (Ostvarivanje prava)

Zaštita od nasilja ostvaruje se primjenom ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje ostvarivanje prava žrtava nasilja.

Član 7. (Zabrana diskriminacije)

Izražavanje u jednom gramatičkom rodu, muškom ili ženskom, uključuje oba roda.

II. POJMOVI I ZNAČENJE IZRAZA

Član 8. (Značenje izraza u ovom zakonu)

- (1) Nasilje u porodici označava svako djelo fizičkog, seksualnog, psihičkog odnosno ekonomskog nasilja do kojeg dođe u porodici ili domaćinstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih partnera odnosno partnera, neovisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.
- (2) Nasilje prema ženama označava kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije nad ženama i predstavlja sva djela rodno zasnovanog nasilja koja dovode do, odnosno mogu dovesti do, fizičke, seksualne, psihičke odnosno ekonomske povrede odnosno patnje za žene, obuhvatajući i prijetnje takvim djelima, prinudu odnosno protivpravno lišavanje slobode, bilo u javnosti ili u privatnom životu.
- (3) Rod označava društveno određene uloge, ponašanja, aktivnosti i atribute koje dato društvo smatra prikladnim za žene i muškarce.
- (4) Rodno zasnovano nasilje prema ženama označava nasilje koje je usmjereno protiv žene zato što je žena, odnosno ono koje nesrazmjerno utiče na žene.
- (5) Pojam „žena“ uključuje i djevojke ispod 18 godina starosti.
- (6) Dijete u smislu ovog zakona je svaka osoba koja nije navršila 18 godina života.
- (7) Organ starateljstva je centar za socijalni rad ili općinska služba socijalne zaštite kojima su prema Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05 i 31/14) povjereni poslovi starateljstva.

Član 9. (Radnje nasilja u porodici i nasilja prema ženama)

- (1) Radnje nasilja u porodici i nasilja prema ženama, u smislu člana 8. st. (1) i (2) ovog zakona su:

- a) primjena sile na fizički integritet člana porodice, bez obzira na to je li nastupila povreda,
 - b) napad na psihički integritet člana porodice, bez obzira na to da li je nastupila povreda psihičkog integriteta,
 - c) postupanje koje može prouzročiti fizičku ili psihičku bol ili patnju člana porodice,
 - č) drsko i bezobzirno ponašanje prema članu porodice,
 - ć) uzrokovanje straha ili osobne ugroženosti ili povredu dostojanstva člana porodice ucjenom ili drugom prinudom,
 - d) verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim imenima, te drugi načini grubog uznemiravanja člana porodice,
 - dž) seksualno nasilje, zlostavljanje, uznemiravanje i iskorištavanje člana porodice,
 - đ) praćenje, uhođenje i drugi slični oblici uznemiravanja člana porodice,
 - e) namjerno oštećenje, uništenje ili prometovanje zajedničke imovine ili imovine u vlasništvu ili posjedu člana porodice,
 - f) oduzimanje ili uskraćivanje prava na ekonomsku neovisnost zabranom rada ili držanjem člana porodice u odnosu ovisnosti ili podređenosti,
 - g) zabrana ili onemogućavanje korištenja zajedničke ili osobne imovine, raspolaganja osobnim приходima ili imovinom stečenom osobnim radom ili nasljeđivanjem,
 - h) uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog domaćinstva i za brigu o djeci,
 - i) zanemarivanje djece u njihovom odgoju,
 - j) ponižavajuće postupanje prema djeci ili njihovo odgajanje fizičkim kažnjavanjem,
 - k) oduzimanje djece ili izbacivanje iz stana člana porodice,
 - l) uskraćivanje izdržavanja člana porodice,
 - lj) zanemarivanje starih, bolesnih ili iznemoglih članova porodice u njihovom njegovanju ili liječenju,
 - m) ograničavanje slobode komuniciranja člana porodice s drugim članovima porodice ili drugim osobama,
 - n) nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice,
 - nj) onemogućavanje pristupa članu porodice zdravstvenoj zaštiti ili njezi,
 - o) iscrpljivanje radom, izgladnjivanje, uskraćivanje sna ili neophodnog odmora člana porodice,
 - p) nepridržavanje odluke nadležnog organa ili suda kojom je utvrđeno održavanje kontakta djece s roditeljem s kojim dijete ne živi,
 - r) zadržavanje putne isprave ili nekog dokumenta člana porodice,
 - s) zloupotreba fotografija i snimaka člana porodice s ciljem njegove diskreditacije ili omalovažavanja njegove osobnosti,
 - š) svaka druga radnja koja predstavlja nasilje u smislu člana 8. st. (1) i (2) ovog zakona.
- (2) Pod radnjom nasilja u porodici i nasilja prema ženama smatraju se i prijetnje radnjama iz stava (1) ovog člana i prijetnje drugim radnjama koje predstavljaju nasilje u smislu člana 8. st. (1) i (2) ovog zakona.

Član 10. (Član porodice)

Članom porodice, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- a) bračni partneri ili bivši bračni partneri i njihova djeca ili djeca svakog od njih,
- b) vanbračni partneri ili bivši vanbračni partneri i njihova djeca ili djeca svakog od njih,
- c) srodnici: krvni srodnici i srodnici iz odnosa potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, očuh, maćeha, usvojenik i usvojilac iz odnosa nepotpunog usvojenja, srodnici po tazbini zaključno s drugim stepenom bez obzira na činjenicu da je bračna zajednica prestala,
- d) osobe koje vezuje odnos starateljstva i udomiteljstva, osim ako je staralac zaposlenik organa starateljstva,
- e) osobe koje žive ili su živjele u istom domaćinstvu bez obzira na srodstvo,
- f) osobe koje imaju zajedničko dijete ili je dijete začeto iako nikada nisu živjele u istom domaćinstvu,

- g) osobe koje su međusobno bile ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, neovisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.

Član 11.
(Žrtva nasilja)

- (1) Žrtva nasilja u porodici u smislu ovog zakona je svaki član porodice ili domaćinstva, koji je izložen radnjama nasilja u porodici iz člana 8. stav (1) i člana 9. ovog zakona.
- (2) Dijete je žrtva nasilja u porodici ako je bilo prisutno prilikom vršenja nasilja prema drugom članu porodice, iako radnje nasilja nisu preduzete prema njemu.
- (3) Žrtva nasilja prema ženama u smislu ovog zakona je svaka žena izložena radnjama nasilja iz člana 8. stav (2) i člana 9. ovog zakona.

Član 12.
(Učinitelj nasilja u porodici i nasilja prema ženama)

- (1) Učinitelj nasilja u porodici u smislu ovog zakona je član porodice ili domaćinstva, koji vrši ili je vršio radnje nasilja navedene u članu 8. stav (1) i člana 9. ovog zakona.
- (2) Učinitelj nasilja prema ženama u smislu ovog zakona je svaka osoba koja vrši ili je vršila radnje nasilja navedene u članu 8. stav (2) i člana 9. ovog zakona.

Član 13.
(Subjekti zaštite)

- (1) Zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja dužni su pružiti nadležni organi: policijski organi, tužilaštva, sudovi, organi starateljstva, zdravstvene i obrazovne ustanove, zavodi za besplatnu pravnu pomoć i druge javne ustanove (u daljem tekstu: subjekti zaštite).
- (2) Zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja pružaju i specijalizirane nevladine organizacije iz člana 14. ovog zakona.
- (3) Subjekti zaštite dužni su postupati u skladu s odredbama ovog zakona i sa dužnom pažnjom pružiti zaštitu, podršku i pomoć žrtvama nasilja i spriječiti ponavljanje nasilja bez obzira na to da li je protiv učinioca pokrenut krivični postupak.
- (4) Žrtve nasilja imaju pravo na pristup svim subjektima zaštite i oslobođene su plaćanja svih troškova postupka pred tim subjektima.

Član 14.
(Specijalizirane usluge podrške)

- (1) Specijalizirane usluge podrške obuhvataju usluge stručne podrške i savjetovanja, te usluge institucionalnog socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške koje imaju za cilj zaštitu i prevenciju od nasilja.
- (2) Specijalizirane usluge podrške mogu pružati javne ustanove, udruženja, fondacije, vjerske zajednice, te druge pravne osobe koje ispunjavaju minimalne standarde iz člana 61. ovog zakona.

III. POSTUPAK OSTVARIVANJA ZAŠTITE ŽRTAVA NASILJA U PORODICI I NASILJA PREMA ŽENAMA

Član 15. (Prava žrtava nasilja)

Žrtva nasilja ima sljedeća prava:

- a) pravo na pristup službama za podršku žrtvama nasilja,
- b) pravo na besplatnu medicinsku pomoć, onoliko dugo koliko je potrebno,
- c) pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i podršku tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama nasilja,
- č) pravo na zaštitu od zastrašivanja i osvete,
- ć) pravo na zaštitu dostojanstva tokom ispitivanja žrtve kao svjedoka,
- d) pravo na pratnju osobe od povjerenja pri preduzimanju svih radnji u kojima sudjeluje,
- dž) pravo na punomoćnika,
- đ) pravo na pratnju personalnog asistenta ukoliko je žrtva nasilja osoba s invaliditetom koja koristi usluge personalnog asistenta,
- e) pravo da, bez nepotrebnog odgađanja, bude obaviještena o ukidanju zadržavanja ili bijegu učinioca nasilja, te izricanju, produženju, zamjeni, te prestanku zaštitnih mjera koje su određene radi njene zaštite ili otpuštanju osuđenika s izdržavanja kazne zatvora,
- f) pravo da bude obaviještena o preduzetim radnjama povodom prijave nasilja i o ishodu postupka,
- g) pravo da bude ispitana bez neopravdane odgode nakon podnošenja prijave, i po zahtjevu od strane osobe istog spola,
- h) pravo na izbjegavanje kontakta s učiniocem nasilja prije i tokom postupka, osim ako sudski postupak zahtijeva takav kontakt,
- i) pravo na socijalno stanovanje u skladu s propisima o stambenoj politici,
- j) pravo na privremeni smještaj u sigurnu kuću,
- k) pravo na policijsku zaštitu i osiguranje, u svrhu neometanog uzimanja osobnih stvari prilikom napuštanja zajedničkog domaćinstva,
- l) pravo na besplatnu pravnu pomoć,
- lj) pravo na tajnost podataka na osnovu kojih se može otkriti identitet žrtve nasilja ili identitet člana njene porodice.

Član 16. (Informiranje žrtve nasilja)

Subjekti zaštite dužni su u prvom kontaktu sa žrtvom nasilja obavijestiti žrtvu na jeziku koji razumije i njoj razumljiv način, o svim pravima i mjerama zaštite i uslugama koje ima u skladu s ovim zakonom i drugim propisima, kao i o ustanovama, organima i pravnim osobama koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona.

Član 17. (Pravo na besplatnu pravnu pomoć)

- (1) Žrtva nasilja u postupcima ostvarivanja svojih prava i zaštite od nasilja, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć.
- (2) Besplatna pravna pomoć osigurava se žrtvi nasilja s ciljem olakšanog pristupa pravima iz oblasti zdravstvene, socijalne i materijalne zaštite i zbrinjavanja i ostvarivanja prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete, te sudjelovanja u krivičnim postupcima u kojima se pojavljuje u svojstvu žrtve nasilja, odnosno oštećenog.

- (3) Pravo na besplatnu pravnu pomoć žrtvi nasilja koja je zbrinuta u sigurnu kuću osiguravaju institucije za besplatnu pravnu pomoć i pravne osobe koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona.

Član 18.
(Osoba od povjerenja)

- (1) Žrtva nasilja može izabrati, prije ili tokom postupka, osobu od povjerenja koja će biti prisutna tokom postupka ili radnji u vezi sa zaštitom od nasilja.
- (2) Osoba od povjerenja može biti bilo koja punoljetna osoba osim učinioca nasilja.
- (3) Nadležni organi su obavezni omogućiti prisustvo osobe od povjerenja u svim postupcima i radnjama u koje je uključena žrtva nasilja, u skladu s propisima kojima je uređena nadležnost tih organa.

Član 19.
(Hitnost postupka i obaveza postupanja subjekata zaštite)

- (1) Subjekti zaštite dužni su osigurati hitno rješavanje predmeta nasilja, vodeći računa da su interes i dobrobit žrtve prioritet u tim postupcima, a naročito ako je žrtva dijete, osoba starija od 65 godina, osoba s invaliditetom i osoba pod starateljstvom.
- (2) U slučajevima nasilja subjekti zaštite dužni su međusobno saradivati, saradivati i sa drugim nadležnim vladinim tijelima i organima i nevladinim organizacijama u najboljem interesu žrtve, kao i razmjenjivati potrebne podatke i informacije.

Član 20.
(Obaveza prijave nasilja i saradnja)

- (1) Zaposleni u subjektima zaštite, obrazovnim, socijalnim i zdravstvenim ustanovama dužni su odmah prijaviti policijskom organu ili tužilaštvu djelo nasilja o kojem su obaviješteni ili o kojem saznaju na drugi način.
- (2) Svako ima pravo prijaviti izvršenje nasilja.
- (3) Svako je dužan prijaviti krivično djelo kojim se vrši ili je izvršeno nasilje kada neprijavlivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo ili ukoliko je žrtva nasilja dijete.
- (4) Nakon prijema prijave da je učinjeno nasilje, organ kome je podnesena prijava dužan je bez odlaganja o tome obavijestiti organ starateljstva, koji će odmah pružiti socijalnu zaštitu i psihosocijalnu pomoć žrtvi, preduzeti druge mjere iz svoje nadležnosti, te o tome sačiniti službeni izvještaj kojeg bez odlaganja dostavlja nadležnom policijskom organu.
- (5) Zdravstvena ustanova obaviti će besplatan ljekarski pregled radi utvrđivanja i evidentiranja postojanja povreda fizičkog ili psihičkog integriteta i pružiti žrtvi nasilja potrebnu ljekarsku pomoć.
- (6) O izvršenom nasilju nadležni policijski organ odmah obavještava i nadležno tužilaštvo i, uz izvještaj, dostavlja prikupljene dokaze i procjenu rizika.
- (7) Policijski organ dužan je o procjeni rizika bez odlaganja obavijestiti organ starateljstva.
- (8) Nadležni tužilac, u pisanoj formi, obavještava nadležni policijski organ, žrtvu nasilja i organ starateljstva o podizanju optužnice protiv osumnjičene osobe, o neprovođenju istrage ili obustavi istrage, kao i o razlozima za neprovođenje i obustavu istrage.
- (9) Na zahtjev organa starateljstva ili na zahtjev policijskog organa ili na zahtjev žrtve, sigurne kuće dužne su osigurati smještaj žrtvi nasilja.
- (10) Ako neprijavlivanje nasilja ne predstavlja krivično djelo propisano Krivičnim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23),

osoba koja ne izvrši obavezu prijavljivanja radnji nasilja iz člana 8. st. (1) i (2) i člana 9. ovog zakona čini prekršaj, osim u slučaju kada nasilje u porodici prijavi žrtva nasilja.

Član 21. (Procjena rizika)

- (1) U odnosu na svaku prijavu nasilja nadležni policijski organ u saradnji sa subjektima zaštite mora izvršiti procjenu rizika za sve žrtve nasilja, naročito rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja s ciljem upravljanja rizikom i koordiniranog osiguranja zaštite i podrške žrtvama nasilja.
- (2) Procjena rizika naročito uzima u obzir činjenicu da li učinioci djela nasilja posjeduju vatreno oružje, odnosno imaju pristup vatrenom oružju te o potrebi njegovog privremenog oduzimanja.
- (3) Procjena rizika se vrši na osnovu prikupljenih informacija o tome:
 - a) da li je učinilac nasilja ranije ili neposredno prije procjene rizika učinio nasilje u porodici ili neki drugi vid nasilja i da li ga je spreman ponoviti,
 - b) da li učinilac živi sa žrtvom nasilja,
 - c) da li je učinilac prijetio fizičkim ozljeđivanjem, ubistvom ili samoubistvom,
 - č) da li je učinilac mentalno bolestan,
 - ć) da li učinilac zloupotrebljava alkohol, psihoaktivne supstance ili pati od nekih oblika ovisnosti,
 - d) da li postoji sukob oko starateljstva nad djetetom ili oko načina održavanja osobnog kontakta djeteta i roditelja koji je učinilac nasilja,
 - dž) da li je učiniocu izrečena mjera zaštite od nasilja, da li je došlo do kršenja mjere,
 - đ) da li žrtva doživljava strah i kako ona procjenjuje rizik od ponavljanja nasilja,
 - e) da li postoji uhođenje žrtve nasilja,
 - f) da li je žrtva nasilja pokrenula ili planira pokrenuti postupak za razvod braka ili prekinuti zajednički život s učiniocem,
 - g) da li je žrtva nasilja posebno ugrožena zbog trudnoće, invaliditeta i starosti,
 - h) druge činjenice i okolnosti od značaja za procjenu rizika.
- (4) Procjena rizika vrši se za djecu, uzimajući u obzir bilo koju prijetnju upućenu direktno njima ili prijetnju koja se odnosi na njihovo razdvajanje od žrtve nasilja.
- (5) Federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova donosi podzakonski akt o postupku i načinu provođenja procjene rizika u svim fazama postupka, nakon pribavljenog mišljenja kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova.

IV. HITNE MJERE ZAŠTITE

Član 22. (Svrha hitnih mjera zaštite)

Svrha hitnih mjera zaštite je otklanjanje neposredne opasnosti po fizički i psihički integritet žrtve nasilja i njihove djece i sprečavanje ponavljanja nasilja.

Član 23. (Vrste hitnih mjera zaštite)

- (1) Učiniocu nasilja mogu se izreći sljedeće hitne mjere zaštite:
 - a) udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor,
 - b) zabrana približavanja žrtvi, a prema potrebi djeci žrtve i osobama u odnosu na koje postoji opasnost od vršenja nasilja,

- c) zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja.
(2) Hitne mjere zaštite određuju se kada su ispunjeni uvjeti za izricanje zaštitnih mjera propisanih ovim zakonom.

Član 24.
(Postupak određivanja i trajanje hitnih mjera zaštite)

- (1) Kada postoje osnovi sumnje da je učinjeno nasilje nadležni policijski organ će, kada su za to ispunjeni ovim zakonom propisani uvjeti, odmah pismeno narediti hitne mjere zaštite o čemu je dužan obavijestiti nadležnog tužioca.
- (2) Zahtjev za određivanje hitnih zaštitnih mjera nadležnom policijskom organu mogu podnijeti i nadležni tužilac, žrtva ili organ starateljstva.
- (3) O zahtjevu iz stava (2) ovog člana nadležni policijski organ je dužan odlučiti u roku od šest sati od sata prijema zahtjeva.
- (4) Nadležni policijski organ može odrediti jednu ili više hitnih mjera zaštite.
- (5) U naredbi kojom se određuju hitne mjere zaštite unijet će se upozorenje o posljedicama kršenja hitnih mjera zaštite.
- (6) Pismenu naredbu kojom se određuju hitne mjere zaštite policijski organ je dužan uručiti osobi prema kojoj su mjere određene. Osoba prema kojoj su mjere određene, za vrijeme trajanja mjera, ima pravo podnijeti pritužbu nadležnom tužilaštvu, koji je o pritužbi dužan odlučiti u roku od 12 sati od podnošenja pritužbe.
- (7) Hitne mjere zaštite na osnovu naredbe policijskog organa stupaju na snagu odmah i mogu trajati najduže 48 sati.
- (8) Nadležni policijski organ o naredbi kojom su određene hitne mjere zaštite bez odgađanja obavještava žrtvu nasilja i organ starateljstva.

V. ZAŠTITNE MJERE

Član 25.
(Svrha zaštitnih mjera)

Svrha zaštitnih mjera je otklanjanje opasnosti po fizički i psihički integritet žrtve nasilja i sprečavanje ponavljanja nasilja otklanjanjem stanja i uvjeta koji mogu uticati ili poticajno djelovati da učinilac ponovno izvrši radnje nasilja.

Član 26.
(Vrste zaštitnih mjera)

Kada postoje osnovi sumnje da je učinjeno djelo nasilja, učiniocu nasilja mogu se izreći sljedeće zaštitne mjere:

- a) udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor,
- b) zabrana približavanja žrtvi nasilja i prema potrebi djeci žrtve,
- c) zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja,
- d) obavezan psihosocijalni tretman,
- e) obavezno liječenje od ovisnosti,
- f) privremeno lišenje slobode i zadržavanje.

Član 27.
(Udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora)

- (1) Zaštitna mjera udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor može se izreći osobi koja je učinila nasilje prema osobi s kojim živi u stanu, kući ili drugom stambenom prostoru, ako

nadležni sud ocijeni da postoji opasnost da bi bez provođenja ove mjere učinilac nasilja mogao ponovo učiniti radnje nasilja.

- (2) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stava (1) ovog člana dužna je odmah napustiti stan, kuću ili drugi stambeni prostor, prema potrebi, uz prisutnost policijskog službenika.
- (3) Mjera iz stava (1) ovog člana određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti duže od tri godine.
- (4) Nadzor nad izvršavanjem zaštitne mjere udaljenja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora može se vršiti putem elektronskog nadzora kretanja.
- (5) Podzakonski akt o načinu vršenja nadzora iz stava (4) ovog člana donosi federalni ministar pravde.
- (6) Podzakonski akt o načinu provedbe mjere iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova, uz saglasnost federalnog ministra pravde.

Član 28.

(Zabrana približavanja žrtvi nasilja)

- (1) Zaštitna mjera zabrana približavanja žrtvi nasilja može se izreći učiniocu nasilja ako postoji opasnost da bi ponovo mogao izvršiti nasilje ili ako bi prisutnost učinioca nasilja u blizini žrtve stvaralo žrtvi visok stepen duševne patnje koja onemogućava normalne aktivnosti žrtve.
- (2) U rješenju kojim sud izriče zaštitnu mjeru zabrane približavanja žrtvi nasilja, nadležni sud će odrediti mjesta ili područja i udaljenost na kojoj se učinilac nasilja ne smije približiti žrtvi nasilja.
- (3) Mjera iz stava (1) ovog člana određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti duže od tri godine.
- (4) Nadzor nad izvršavanjem zaštitne mjere zabrane približavanja žrtvi nasilja može se vršiti putem elektronskog nadzora kretanja.
- (5) Podzakonski akt o načinu vršenja nadzora iz stava (4) ovog člana donosi federalni ministar pravde.
- (6) Podzakonski akt o načinu provedbe mjere iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova, uz saglasnost federalnog ministra pravde.

Član 29.

(Zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja)

- (1) Zaštitna mjera zabrane komunikacije, uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju može se izreći učiniocu nasilja koji uznemirava ili uhodi žrtvu nasilja, a postoji opasnost da se takvo ponašanje ponovi.
- (2) Mjera iz stava (1) ovog člana određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti duže od tri godine.
- (3) Podzakonski akt o načinu provedbe mjere iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova, uz saglasnost federalnog ministra pravde.

Član 30.

(Obavezan psihosocijalni tretman)

- (1) Zaštitna mjera obaveznog psihosocijalnog tretmana može se izreći učiniocu nasilja radi otklanjanja uzroka njegovog nasilničkog ponašanja i preodgoja, odnosno u cilju smanjivanja i otklanjanja opasnosti ponavljanja učinjenog nasilja.

- (2) Mjera iz stava (1) ovog člana može trajati do prestanka razloga zbog kojeg je određena i ne može biti duža od tri godine.
- (3) Podzakonski akt o načinu i mjestu provođenja mjere iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar rada i socijalne politike, uz saglasnost federalnog ministra zdravstva.

Član 31.
(Obavezno liječenje od ovisnosti)

- (1) Zaštitnu mjeru obaveznog liječenja od ovisnosti nadležni sud izreći će učiniocu nasilja koji je nasilje učinio pod uticajem ovisnosti od alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci, ako postoji opasnost da zbog te ovisnosti ponovno izvrši nasilje.
- (2) Mjera iz stava (1) ovog člana određuje se u trajanju koje je potrebno za liječenje, ali ne može trajati duže od tri godine.
- (3) Podzakonski akt o načinu i mjestu provođenja mjere iz stava (1) ovog člana donosi federalni ministar zdravstva.

Član 32.
(Privremeno lišenje slobode i zadržavanje)

- (1) Policijska uprava dužna je za svaki prijavljeni slučaj nasilja izaći na lice mjesta odmah po primljenoj prijavi.
- (2) Policijska uprava može osobu za koju postoje osnove sumnje da je učinila nasilje, privremeno lišiti slobode i zadržati je ako su ispunjeni uvjeti iz člana 153. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/03, 37/03 – ispr., 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20, u daljem tekstu: ZKP).

Član 33.
(Podnošenje zahtjeva za izricanje zaštitnih mjera)

- (1) Zahtjev za izricanje zaštitne mjere iz člana 26. tač. a) do e) ovog zakona nadležnom sudu podnosi nadležni policijski organ.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana mogu podnijeti i tužilaštvo, organ starateljstva ili žrtva nasilja.

Član 34.
(Rokovi za podnošenje zahtjeva)

- (1) Nadležni policijski organ je obavezan za svaki prijavljeni slučaj nasilja izaći na lice mjesta, odmah izvršiti procjenu rizika za žrtve i djecu, i uvijek kada je to neophodno radi zaštite žrtve i kada su ispunjeni ovim zakonom propisani uvjeti podnijeti zahtjev za izricanje zaštitne mjere nadležnom sudu odmah, odnosno najkasnije u roku od 12 sati od saznanja za radnje nasilja iz člana 8. st. (1) i (2) i člana 9. ovog zakona.
- (2) O podnesenom zahtjevu za izricanje zaštitne mjere nadležni policijski organ dužan je odmah obavijestiti nadležnog tužioca.
- (3) Ako je zahtjev iz stava (1) ovog člana podnesen po isteku roka od 12 sati, sud je dužan razmotriti takav zahtjev.
- (4) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana prilažu se prikupljeni dokazi i izvod iz kaznene, prekršajne i sve druge službene evidencije.

Član 35.

(Nadležnost za odlučivanje o zahtjevu za izricanje zaštitnih mjera)

- (1) Za izricanje zaštitnih mjera nadležan je općinski sud na čijem području žrtva nasilja ima prebivalište ili boravište.
- (2) O zahtjevu za izricanje zaštitnih mjera odlučuje sudija pojedinac.
- (3) Na izuzeće sudije shodno se primjenjuju odredbe o izuzeću sadržane u čl. 39., 40., 41., 42., 43. i 44. ZKP.

Član 36.

(Obavezni elementi zahtjeva za izricanje zaštitne mjere)

Obavezni elementi zahtjeva za izricanje zaštitne mjere su: naziv organa koji podnosi zahtjev, broj protokola, mjesto i datum, naziv suda kojem se podnosi zahtjev, zakonski osnov za podnošenje zahtjeva, osobni podaci o nasilnoj osobi za koju se zahtijeva izricanje zaštitne mjere, naziv jedne ili više zaštitnih mjera čije se izricanje zahtijeva od suda, radnje nasilja iz člana 8. st. (1) i (2) i člana 9. ovog zakona za koje postoje osnove sumnje da ih je nasilna osoba učinila, ime i prezime žrtve ili žrtava i odnos s nasilnom osobom, obrazloženje, potpis ovlaštene službene osobe i prilozi uz zahtjev.

Član 37.

(Odbacivanje zahtjeva)

- (1) Sud će rješenjem odbaciti zahtjev za izricanje zaštitne mjere kada zahtjev nije podnesen od ovlaštenog organa ili osobe.
- (2) Ukoliko zahtjev za izricanje zaštitne mjere ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će ga vratiti podnosiocu s uputom da u roku koji sud odredi dopuni zahtjev u skladu s odredbama ovog zakona i da će u slučaju da se ne postupi u skladu sa nalogom suda, zahtjev odbaciti.

Član 38.

(Izricanje zaštitnih mjera)

- (1) Prilikom izricanja zaštitnih mjera iz ovog zakona sud će voditi računa o svrsi, težini, trajanju izrečene mjere i njenoj efikasnosti.
- (2) Nadležni sud može učiniocu nasilja izreći jednu ili više zaštitnih mjera, kada ocijeni da je to opravdano i da postoje uvjeti za njihovo izricanje propisani ovim zakonom.
- (3) Nadležni sud može zahtijevati od centra za socijalni rad da mu pruži pomoć u pribavljanju potrebnih dokaza, odnosno da dostavi svoje mišljenje o svrsishodnosti tražene zaštitne mjere.

Član 39.

(Rokovi i način izricanja zaštitne mjere)

- (1) Nadležni sud dužan je u roku od 24 sata od prijema zahtjeva za izricanje zaštitne mjere iz člana 26. tač. a) do c) ovog zakona odlučiti o zahtjevu i donijeti rješenje.
- (2) Nadležni sud dužan je u roku od sedam dana od prijema zahtjeva za izricanje zaštitnih mjera iz člana 26. tač. d) i e) ovog zakona osigurati mišljenje vještaka, ukoliko je neophodno, te odlučiti o zahtjevu i donijeti rješenje.
- (3) U slučaju kada je zahtjev za izricanje zaštitnih mjera podnijela žrtva nasilja, sud je ovlašten tražiti izjašnjenje od organa starateljstva, policijskog organa i tužilaštva o okolnostima značajnim za odluku.

- (4) Organ starateljstva, policijski organ i tužilaštvo dužni su u roku od 12 sati dostaviti sudu traženo izjašnjenje, a sud je dužan donijeti odluku u rokovima iz st. (1) i (2) ovog člana nakon zaprimanja izjašnjenja.
- (5) Ukoliko nadležni sud zahtijeva da se učinilac nasilja izvede pred sud, može tu osobu pozvati putem nadležne policijske uprave.
- (6) O zahtjevu za izricanje zaštitne mjere sud odlučuje rješenjem.
- (7) Prilikom izricanja zaštitne mjere nadležni sud nije ograničen posebnim formalnim dokaznim pravilima radi utvrđivanja činjenica o izvršenju radnji nasilja iz člana 8. st. (1) i (2) i člana 9. ovog zakona, kao i o posljedicama koje su nastupile.
- (8) Rješenjem o izricanju zaštitne mjere utvrđuje se trajanje zaštitne mjere izrečene učiniocu nasilja koja počinje teći od dana donošenja rješenja.
- (9) Na prijedlog ovlaštenog organa ili osobe trajanje izrečene zaštitne mjere se može produžiti rješenjem suda.

Član 40.

(Obavezni elementi rješenja o izricanju zaštitne mjere)

Obavezni elementi rješenja kojim se izriče zaštitna mjera su:

- a) uvod koji sadrži: naziv suda koji donosi rješenje, ime sudije, naziv organa ili osobe koji je podnio zahtjev za izricanje zaštitne mjere, datum podnošenja zahtjeva, ime osobe prema kojoj se izriču zaštitne mjere i datum donošenja rješenja,
- b) izreka koja sadrži: osobne podatke osobe kojoj se izriče zaštitna mjera, radnje nasilja iz člana 8. st. (1) i (2) i člana 9. ovog zakona radi kojih se izriče zaštitna mjera, uz navođenje činjeničnog opisa radnji nasilja, osobne podatke žrtve nasilja, vrstu izrečene zaštitne mjere, trajanje zaštitne mjere, naziv organa nadležnog za izvršenje zaštitne mjere, upozorenje o posljedicama kršenja izrečene zaštitne mjere i navod da žalba ne odlaže izvršenje rješenja,
- c) obrazloženje koje sadrži: kratko izlaganje zahtjeva za izricanje zaštitne mjere, pribavljene informacije i dokaze, utvrđeno činjenično stanje i razloge koji, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, upućuju na opravdanost vrste i trajanja izrečene zaštitne mjere, pravni osnov za izricanje zaštitne mjere, kao i pravni osnov iz ovog zakona prema kojem žalba ne odlaže izvršenje rješenja,
- d) pouka o pravnom lijeku koja sadrži: naziv suda putem kojeg se žalba podnosi, kao i naziv suda kojem se žalba podnosi i u kojem roku,
- e) potpis sudije i otisak pečata suda.

Član 41.

(Dostavljanje rješenja)

- (1) Rješenje o izricanju zaštitne mjere nadležni sud će odmah dostaviti osobi kojoj je izrečena zaštitna mjera, podnosiocu zahtjeva, žrtvi i organu nadležnom za izvršenje izrečene zaštitne mjere.
- (2) Rješenje o izricanju zaštitne mjere će se u svakom slučaju bez odlaganja dostaviti i nadležnom policijskom organu i nadležnom tužiocu.
- (3) Sud je dužan dostaviti rješenje o izricanju zaštitnih mjera organu starateljstva na čijem području osoba kojoj je izrečena zaštitna mjera ima prebivalište ili boravište radi evidencije, najkasnije u roku od tri dana od donošenja rješenja.

Član 42.

(Obaveze nadležnih organa)

- (1) Organi nadležni za izvršenje izrečene zaštitne mjere navedene u rješenju o izricanju zaštitne mjere dužni su redovno pratiti izvršenje mjere, sačiniti i dostaviti nadležnom sudu izvještaj o njihovom izvršenju u roku koji odredi sud, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana izricanja zaštitne mjere, te predložiti obustavu,

- produženje ili zamjenu mjere drugom propisanom mjerom, kada to smatraju potrebnim.
- (2) Organ nadležan za izvršenje zaštitne mjere, kao i policijska uprava, dužni su odmah po saznanju o neizvršenju ili kršenju izrečene mjere podnijeti prijavu nadležnom tužilaštvu.

Član 43.

(Zamjena drugom zaštitnom mjerom ili obustava izvršenja zaštitne mjere)

Nadležni sud nakon izvještaja o izvršenju zaštitne mjere dostavljenog od organa nadležnih za izvršenje izrečene zaštitne mjere, može izrečenu mjeru zamijeniti drugom zaštitnom mjerom, izreći dodatnu zaštitnu mjeru ili obustaviti izvršenje zaštitne mjere.

Član 44.

(Obustavljanje postupka za izricanje zaštitnih mjera)

- Sud će rješenjem obustaviti postupak za izricanje zaštitnih mjera kada se utvrdi da:
- a) radnje koje su navedene u zahtjevu ne predstavljaju radnje navedene u članu 8. st. (1) i (2) i članu 9. ovog zakona ili
- b) kada ne postoje uvjeti za izricanje zaštitnih mjera propisanih ovim zakonom.

Član 45.

(Izjavljivanje žalbe)

- (1) Žalbu na rješenje suda kojim je izrečena zaštitna mjera može izjaviti podnositelj zahtjeva za izricanje zaštitne mjere, žrtva nasilja i osoba kojoj je izrečena zaštitna mjera.
- (2) Žalbu na rješenje suda kojim je odbačen zahtjev za izricanje zaštitne mjere ili postupak obustavljen može izjaviti podnositelj zahtjeva i žrtva nasilja.

Član 46.

(Rokovi za podnošenje i sadržaj žalbe)

- (1) Protiv rješenja suda kojim je odlučeno o zahtjevu za izricanje zaštitne mjere dozvoljena je žalba u roku od tri dana od dana prijema rješenja.
- (2) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Žalba iz stava (1) ovog člana treba sadržavati naziv suda, broj i datum rješenja protiv kojeg se izjavljuje, žalbeni osnov, razloge i potpis podnosioca žalbe.

Član 47.

(Žalbeni osnovi)

Rješenje kojim je odlučeno o zahtjevu za izricanje zaštitne mjere može se pobijati zbog:

- a) bitne povrede postupka propisanog ovim zakonom,
- b) povrede materijalnih odredaba ovog zakona,
- c) pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- d) odluke o izrečenoj zaštitnoj mjeri.

Član 48.

(Bitne povrede postupka)

Bitne povrede postupka izricanja zaštitne mjere postoje ako:

- a) je rješenje o izricanju zaštitne mjere donio sudija koji je morao biti izuzet od postupka izricanja zaštitne mjere,

- b) sud nije bio stvarno nadležan da izriče zaštitnu mjeru,
- c) zahtjev za izricanje zaštitne mjere bio je podnesen od neovlaštenog organa,
- d) sud je propustio primijeniti ili je pogrešno primijenio odredbe ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje odluke o izricanju zaštitne mjere.

Član 49.

(Povrede materijalnih odredaba ovog zakona)

Povreda materijalnih odredaba ovog zakona postoji ako djelo za koje je izrečena zaštitna mjera ne predstavlja nasilje u porodici, odnosno nasilje prema ženama ili ukoliko nisu ispunjeni ovim zakonom propisani uvjeti za izricanje zaštitnih mjera.

Član 50.

(Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje)

Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

Član 51.

(Odluka o izrečenoj zaštitnoj mjeri)

Odluka o izrečenoj zaštitnoj mjeri može se pobijati žalbom ako odlukom o izrečenoj zaštitnoj mjeri nije prekoračeno zakonsko ovlaštenje, ali sud nije pravilno izrekao mjeru, s obzirom na okolnosti koje su od značaja za izbor vrste i trajanje zaštitne mjere.

Član 52.

(Dostavljanje žalbe)

- (1) Žalba se dostavlja sudu koji je donio rješenje o izricanju zaštitne mjere.
- (2) Primjerak žalbe sud dostavlja protivnoj strani koja može u roku od tri dana dostaviti sudu odgovor na žalbu.

Član 53.

(Odbacivanje žalbe)

Neblagovremenu ili nepotpunu žalbu odbacit će drugostepeni sud rješenjem, ako to nije učinio prvostepeni sud.

Član 54.

(Odlučivanje o žalbi)

- (1) O žalbi odlučuje drugostepeni sud u sjednici vijeća.
- (2) Drugostepeni sud razmotrit će žalbu na osnovu spisa i žalbe, u pravilu bez održavanja ročišta i obavezan je donijeti odluku u roku od tri dana od dana prijema žalbe.
- (3) Odlučujući o žalbi drugostepeni sud može uvažiti žalbu, ukinuti rješenje i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje, žalbu odbiti kao neosnovanu ili uvažiti žalbu i preinačiti prvostepeno rješenje.

Član 55.
(Pravo na kontakt učinioca nasilja sa djetetom)

- (1) Pravo na kontakt učinioca nasilja kojem je izrečena zaštitna mjera sa djetetom ostvaruje se posredstvom i pod nadzorom organa starateljstva, ukoliko je prema ocjeni organa starateljstva ostvarivanje tog kontakta u najboljem interesu djeteta.
- (2) O ostvarivanju prava kontakta iz stava (1) ovog člana, organ starateljstva odlučuje posebnim rješenjem.

VI. ZBRINJAVANJE ŽRTVE

Član 56.
(Sigurna kuća)

Sigurna kuća, u smislu ovog zakona, je pružalac usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške žrtvama nasilja u skladu s posebnim propisom i može se osnovati od strane nevladine organizacije ili kao javna ustanova.

Član 57.
(Način zbrinjavanja žrtve)

- (1) Radi osiguranja fizičke zaštite i ostvarivanja prava i interesa žrtve nasilja, organ starateljstva uz asistenciju policijskog organa ili policijski organ dužni su, uz prethodni pristanak žrtve, osim ako je žrtva dijete, privremeno zbrinuti žrtvu nasilja i djecu iz žrtvinog domaćinstva u sigurnu kuću, drugu odgovarajuću instituciju ili kod druge porodice.
- (2) Žrtva nasilja, zbog pretrpljenog nasilja, straha i uznemirenosti, radi osiguravanja fizičke zaštite i ostvarivanja svojih prava i interesa, kao i sprečavanja ponavljanja nasilja, ima pravo izravno zatražiti od sigurne kuće smještaj ili podnijeti nadležnom organu starateljstva, zahtjev za privremeno zbrinjavanje.
- (3) Organ starateljstva će, odmah po prijemu zahtjeva iz stava (2) ovog člana razmotriti zahtjev i donijeti odluku.
- (4) Rješenje o odobrenju smještaja žrtve nasilja u sigurnu kuću donosi nadležni organ starateljstva po službenoj dužnosti odmah po saznanju da je izvršeno nasilje, ili na zahtjev policijskog organa, žrtve nasilja ili pravne osobe koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona, odmah po prijemu zahtjeva za smještaj u sigurnu kuću.
- (5) Rješenje o odobrenju smještaja u sigurnu kuću iz stava (4) ovog člana, donosi se usmeno, a pismeno rješenje se izrađuje najkasnije u roku od 24 sata od dana donošenja usmenog rješenja. Sadržaj pismenog rješenja mora odgovarati sadržaju usmenog rješenja.
- (6) Žalbu na rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev za smještaj u sigurnu kuću nadležnom kantonalnom ministarstvu za socijalnu i dječiju zaštitu žrtva nasilja i specijalizirana nevladina organizacija mogu podnijeti u roku od 24 sata od prijema prvostepenog rješenja.
- (7) O žalbi na rješenje iz stava (6) ovog člana nadležno kantonalno ministarstvo za socijalnu i dječiju zaštitu dužno je odlučiti u roku od tri dana.

Član 58.
(Privremeno zbrinjavanje u sigurnu kuću)

- (1) U sigurnoj kući, kao posebnoj mjeri podrške žrtvama nasilja, osigurava se socijalna, psihološka, pravna, pedagoška i medicinska pomoć i podrška.

- (2) Žrtva nasilja privremeno se zbrinjava u sigurnu kuću, u trajanju najduže do šest mjeseci.
- (3) Rok iz stava (2) ovog člana može se produžiti na zahtjev žrtve nasilja, nadležnog organa starateljstva, policijskog organa ili pravne osobe koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona, dok traju okolnosti opasnosti po žrtvu nasilja, kao i zbog nastavka nužnog psihosocijalnog tretmana.

Član 59.

(Zbrinjavanje žrtve u drugoj odgovarajućoj instituciji ili kod druge porodice)

Žrtva nasilja zbrinjava se u drugu odgovarajuću instituciju ili kod druge porodice na zahtjev organa starateljstva kada organ starateljstva ocijeni da je to povoljnije za žrtvu i uz saglasnost žrtve nasilja.

Član 60.

(Preuzimanje osobnih stvari)

Radi zaštite žrtve nasilja, policijski organ je na zahtjev žrtve dužan otpratiti žrtvu u kuću, stan ili drugi stambeni prostor radi preuzimanja osobnih stvari i osobnih stvari drugih osoba koje su s njom napustile taj prostor, a koje su neophodne za zadovoljenje svakodnevnih potreba.

Član 61.

(Minimalni standardi za rad sigurnih kuća)

Minimalni standardi za rad sigurnih kuća koji se odnose na lokaciju, prostor, opremu, organizaciju, broj i stručnu spremu angažiranih stručnih djelatnika, te procjenu, planiranje i aktivnosti za pružanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške utvrdit će se posebnim propisom iz oblasti socijalne i dječije zaštite.

Član 62.

(Postupak ocjenjivanja minimalnih standarda)

- (1) Nevladina organizacija ili druga pravna osoba iz člana 56. ovog zakona radi obavljanja djelatnosti sigurne kuće mora ispunjavati minimalne standarde iz člana 61. ovog zakona.
- (2) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih standarda za rad sigurnih kuća utvrđenih propisom iz člana 61. ovog zakona provodi tijelo imenovano od strane federalnog ministra rada i socijalne politike za pružaoce socijalnih usluga kojima je osnivač Federacija ili koji su svoju djelatnost registrirali na nivou Federacije.
- (3) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih standarda za rad sigurnih kuća utvrđenih propisom iz člana 61. ovog zakona provodi tijelo imenovano od strane kantonalnog ministra za pružaoce socijalnih usluga kojima je osnivač kanton ili jedinica lokalne samouprave ili koji su svoju djelatnost registrirali na nivou tog kantona.
- (4) Na osnovu prijedloga tijela iz st. (2) i (3) ovog člana nadležni ministar donosi rješenje o ispunjenosti standarda iz stava (3) ovog člana.
- (5) Reviziju ispunjenosti minimalnih standarda vrši Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za socijalnu i dječiju zaštitu najmanje jedan put u dvije godine.
- (6) Postupak ocjenjivanja ispunjenosti minimalnih standarda za rad sigurnih kuća iz st. (2) i (3) i revizije iz stava (5) ovog člana provodi se uz primjenu odredbi Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 02/98, 48/99 i 61/22) i ovog zakona.

- (7) Rješenje iz stava (5) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 63.

(Podzakonski akt o minimalnim standardima, postupku ocjene ispunjenosti i reviziji ispunjenosti minimalnih standarda)

Poseban propis o minimalnim standardima, postupku ocjene ispunjenosti minimalnih standarda i reviziji ispunjenosti minimalnih standarda donijet će federalni ministar rada i socijalnu politike, uz pribavljanje mišljenja kantonalnih ministarstava nadležnih za socijalnu i dječiju zaštitu.

Član 64.

(Centralni registar sigurnih kuća)

- (1) Sigurne kuće koje budu ispunile propisane minimalne standarde upisuju se u Centralni registar sigurnih kuća koji uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.
- (2) U registar iz stava (1) ovog člana upisuju se i sigurne kuće kojima su nadležna kantonalna ministarstva utvrdila ispunjenost propisanih minimalnih standarda iz člana 61. ovog zakona.
- (3) Podaci iz registra iz stava (1) ovog člana o sigurnim kućama koje ispunjavaju propisane minimalne standarde trebaju biti javno dostupni.
- (4) Sadržaj i način vođenja Centralnog registra iz stava (1) ovog člana propisuje federalni ministar rada i socijalne politike uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih kantonalnih ministarstava.

Član 65.

(Sredstva za finansiranje sigurnih kuća)

- (1) U skladu s relevantnim propisima, sigurne kuće osiguravaju sredstva za svoj rad iz sljedećih izvora:
 - a) vlastite djelatnosti,
 - b) budžeta Federacije,
 - c) budžeta kantona,
 - d) budžeta jedinica lokalne samouprave,
 - e) osobnog udjela korisnika usluge ili njihovih srodnika,
 - f) legata, poklona, donacija, zaviještanja i
 - g) iz drugih izvora.
- (2) Sredstvima iz budžeta Federacije sufinansiraju se troškovi tekućeg poslovanja sigurne kuće koji obuhvataju osiguranje adekvatnih smještajnih kapaciteta, režijske troškove i naknade za rad djelatnika.
- (3) Sredstvima iz budžeta kantona i jedinica lokalne samouprave finansiraju se troškovi vezani za smještaj i boravak žrtve porodičnog nasilja u sigurnoj kući.
- (4) Sigurne kuće jednom godišnje utvrđuju cijenu za usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške prema metodologiji koju donosi federalni ministar rada i socijalne politike, uz pribavljeno mišljenje nadležnih kantonalnih ministarstava za socijalnu i dječiju zaštitu.
- (5) Sva pitanja vezana za plaćanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške u sigurnoj kući reguliraju se posebnim ugovorima između sigurne kuće i fizičkih ili pravnih osoba koje djelimično ili u cijelosti snose troškove predmetnih usluga.

- (6) Ako se usluge socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške pružaju na zahtjev organa starateljstva, ugovor iz stava (5) ovog člana potpisuju kantonalno ministarstvo ili općinsko tijelo uprave iz čijeg budžeta se finansira organ starateljstva i izabrana sigurna kuća.

Član 66.

(Obaveza pripreme plana pomoći žrtvi nasilja)

- (1) U slučajevima nasilja, kada smatra da je to potrebno, nadležni organ starateljstva može obrazovati poseban stručni tim sastavljen od predstavnika organa starateljstva, policijskog organa i pravne osobe koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona, koji će izraditi poseban plan zaštite, pomoći i podrške žrtvi.
- (2) Stručni tim iz stava (1) dužan je koordinirati svim aktivnostima usmjerenim na pružanje pomoći i podrške žrtvi u cilju osiguranja njene zaštite.
- (3) Plan pomoći žrtvi posebno sadrži mjere koje je potrebno preduzeti u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna, zdravstvena i dječija zaštita,
- (4) Ako je žrtva dijete, plan pomoći žrtvi sadrži i mjere za zaštitu djeteta u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi i propisima kojima se uređuje zaštita prava djeteta.

Član 67.

(Zaštita identiteta i zabrana objave informacija)

O žrtvi ili učiniocu nasilja ne smije se javno objaviti informacija na osnovu koje se može utvrditi identitet žrtve ili člana porodice žrtve, osim ako je punoljetna žrtva s tim izričito saglasna.

Član 68.

(Drugi oblici podrške)

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije), vlade kantona, gradovi i općine dužni su izravno i putem resornih ministarstva, tijela i službi, pružiti sve oblike podrške pravnim osobama koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona.

VII. OSTALI OBLICI ZAŠTITE I POMOĆI

Član 69.

(Usluge opće podrške)

- (1) Žrtva nasilja ima pravo i na:
 - a) usluge socijalne zaštite kao što su pravo na osiguravanje osnovnih životnih potreba u pogledu neophodnog socijalnog i materijalnog zbrinjavanja, uključujući finansijsku podršku,
 - b) osiguranje zdravstvene zaštite,
 - c) osiguranje obrazovanja i obuke,
 - d) usluge psihološkog i pravnog savjetovanja,
 - e) osiguranje zapošljavanja.
- (2) Osiguranje prava iz stava (1) tač. b) i d) ovog člana vršit će se onoliko dugo koliko je potrebno, a prava iz stava (1) tač. c) i e) vršit će se u skladu s važećim propisima o obrazovanju i zapošljavanju.

Član 70.
(Privremena pomoć žrtvi nasilja)

- (1) Sredstva za finansiranje osnovnog oblika zaštite žrtve nasilja kojoj se odmah ne može osigurati zaštita u skladu sa članom 66. ovog zakona u okviru sistema zdravstvene i socijalne zaštite, osigurati će se kao privremena pomoć.
- (2) S ciljem ostvarivanja privremene pomoći iz stava (1) ovog člana vlada kantona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijet će odluku o načinu ostvarivanja privremenih oblika pomoći, uključujući i pravnu pomoć za žrtve nasilja.

Član 71.
(Besplatna SOS telefonska linija za pomoć žrtvama nasilja)

- (1) Federalno ministarstvo rada i socijalne politike će, uz tehničku podršku Federalnog ministarstva saobraćaja i komunikacija, osigurati uspostavljanje 24-satne besplatne SOS telefonske linije koja pokriva cijelu Federaciju, radi davanja savjeta i pružanja podrške žrtvama nasilja, povjerljivo, odnosno čuvajući njihovu anonimnost, u vezi sa svim vidovima nasilja obuhvaćenih ovim zakonom.
- (2) Funkcioniranje i rad SOS telefonske linije se osigurava i finansira iz budžeta Federacije, a njen rad, opsluživanje, savjetovanje i funkcioniranje uređuje se podzakonskim aktom o funkcioniranju SOS telefona, koji donosi federalni ministar rada i socijalne politike uz konsultacije s Gender centrom Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 72.
(Program mjera za prevenciju, zaštitu i borbu protiv nasilja)

- (1) Svi nivoi vlasti u Federaciji dužni su donositi politike kojima će se prevenirati, zaštititi i boriti protiv nasilja.
- (2) Politike iz stava (1) ovog člana obavezno sadrže sljedeće mjere:
 - a) obaveze organa s ciljem preventivnog djelovanja, suzbijanja svih oblika nasilja i zaštite žrtava nasilja,
 - b) mjere neophodne za rad s učiniocem nasilja, uključujući i savjetodavnu podršku svim članovima porodice,
 - c) aktivnosti na promociji nenasilničkog ponašanja,
 - d) aktivnosti na edukaciji državnih službenika i namještenika, zaposlenih u organima starateljstva, zdravstvenih radnika, nastavnika, odgajatelja i drugih subjekata iz oblasti nasilja,
 - e) obavezu vođenja statističkih baza podataka o učiniocima nasilja i žrtvama nasilja, vodeći računa o zaštiti osobnih podataka,
 - f) način osiguranja sredstava za finansiranje programa mjera,
 - g) sve potrebne mjere radi zaštite i sigurnosti žrtava nasilja u sigurnoj kući.
- (3) Politike iz stava (1) ovog člana će se donositi u skladu s važećim zakonodavstvom za donošenje javnih politika u Federaciji, kao i s potrebama i mogućnostima svih nivoa vlasti.

Član 73.
(Finansiranje programa i projekata)

Federacija, kantoni, gradovi i općine će finansirati programe i projekte usmjerene na prevenciju nasilja, stvaranje i poboljšanje uvjeta zaštite žrtve nasilja, u skladu sa mogućnostima.

VIII. ULOGA NEVLADINIH ORGANIZACIJA U PRUŽANJU PODRŠKE ŽRTVAMA NASILJA

Član 74. (Uloga nevladinih organizacija)

- (1) Nevladine organizacije mogu, u okviru svoje registrirane djelatnosti, realizirati aktivnosti pružanja podrške i pomoći žrtvama nasilja u skladu s ovim zakonom, ako se time postiže efikasnije ostvarivanje određenih prava i obaveza žrtava nasilja.
- (2) Nevladine organizacije mogu realizirati i posebne programe i projekte, u cilju prevencije i pružanja pomoći žrtvama nasilja, a koji se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona, gradova i općina i donatorskim sredstvima.

Član 75. (Multisektorski pristup i koordinacija)

- (1) Vlada Federacije, na prijedlog Gender centra Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Gender centar Federacije), donosi odluku o izradi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine kojom se određuje nosilac izrade strateškog dokumenta, sudionici u procesu izrade i drugi elementi u skladu s važećim propisima o razvojnom planiranju i izradi strateških dokumenata u Federaciji.
- (2) U cilju osiguranja koordiniranog i multisektorskog rada, planiranja i izvještavanja o implementaciji strateškog okvira Vlada Federacije na prijedlog Gender centra Federacije za nivo Federacije, vlade kantona i jedinice lokalne samouprave za nivo kantona, gradova i općina formiraju koordinacijska tijela u koja imenuju ključnu koordinirajuću instituciju i predstavnike nadležnih institucija iz oblasti pravosuđa, policije, zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, zapošljavanja i dr. na nivou vlasti za koju se koordinacijsko tijelo formira.
- (3) U koordinacijska tijela iz stava (2) ovog člana mogu se imenovati i predstavnici nevladinih organizacija, akademske zajednice, medija i stručnjaci iz pojedinih oblasti.
- (4) Koordinacijska tijela iz stava (2) ovog člana imaju zadatak izrade i praćenja provedbe javnih politika, organizacije periodičnih sastanaka, povezivanja, planiranja i implementacija aktivnosti i godišnjeg izvještavanja prema izvršnoj i zakonodavnoj vlasti na nivou za koju je koordinacijsko tijelo formirano i izvještavanja prema Gender centru Federacije.
- (5) Vlada Federacije, na prijedlog Gender centra Federacije, donosi Okvirni protokol o postupanju u slučajevima nasilja.
- (6) Okvirnim protokolom o postupanju u slučajevima nasilja se definiraju obaveze nadležnih organa u postupku preventivnog djelovanja, postupanja i zaštite u slučajevima nasilja i definira rad subjekata zaštite iz člana 13. ovog zakona.
- (7) Subjekti zaštite su dio i/ili ostvaruju kontinuirano saradnju s koordinacijskim tijelima iz stava (2) ovog člana.
- (8) Subjekti zaštite dužni su za područje jedne ili više općina/gradova potpisati protokol o postupanju u slučajevima nasilja kojim će biti utvrđena koordinacija rada u slučajevima nasilja. Osnov općinskog/gradskog protokola čini Okvirni protokol iz stava (6) ovog člana.

Član 76.
(Komisija za praćenje primjene Zakona)

- (1) Pri Federalnom ministarstvu pravde formira se Komisija za praćenje primjene ovog zakona, koji se sastoji od članova iz reda sudija, tužioca, ombudsmena, predstavnika Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva unutrašnjih polova – Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, Federalnog ministarstva zdravstva, organa starateljstva, Gender centra Federacije i predstavnika pravnih osoba koje pružaju specijalizirane usluge podrške iz člana 14. ovog zakona.
- (2) Federalni ministar pravde će donijeti podzakonski akt kojim će pobliže urediti broj članova, rad i organizaciju Komisije iz stava (1) ovog člana.

IX. OBAVEZE VOĐENJA EVIDENCIJE I IZVJEŠTAVANJA I OBAVEZA REDOVNOG STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA

Član 77.
(Obaveze vođenja evidencije i izvještavanja)

- (1) Nadležni policijski organ dužan je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o prijavljenim slučajevima nasilja, predloženim zaštitnim mjerama i hitnim zaštitnim mjerama i o provođenju hitnih mjera zaštite i zaštitnih mjera iz čl. 23. i 26. ovog zakona.
- (2) Nadležno tužilaštvo dužno je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o podnesenim prijavama slučajeva nasilja i podnesenim zahtjevima za određivanje hitnih mjera zaštite iz člana 23. ovog zakona i zahtjevima za izricanje zaštitnih mjera iz člana 26. ovog zakona.
- (3) Nadležni sud dužan je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o podnesenim zahtjevima za izricanje zaštitnih mjera i o izrečenim zaštitnim mjerama iz člana 26. ovog zakona.
- (4) Organ starateljstva dužan je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o podnesenim zahtjevima za određivanje hitnih mjera zaštite iz člana 23. i zahtjevima za izricanje zaštitnih mjera iz člana 26. ovog zakona.
- (5) Centar za mentalno zdravlje dužan je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o provođenju izrečenih zaštitnih mjera iz člana 26. tačka d) ovog zakona.
- (6) Centar za liječenje bolesti ovisnosti dužan je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o provođenju izrečenih zaštitnih mjera iz člana 26. tačka e) ovog zakona.
- (7) Sigurna kuća dužna je voditi pisanu i elektronsku evidenciju o broju primljenih zahtjeva za smještaj i realiziranih smještaja žrtava, na obrascu koji posebnim podzakonskim aktom propisuje federalni ministar rada i socijalne politike.
- (8) Evidencije iz st. (1) do (7) ovog člana sadrže podatke o prijavljenim slučajevima nasilja, zaštitnim mjerama i hitnim zaštitnim mjerama, osobama koje su štice zaštitnim mjerama i hitnim zaštitnim mjerama i osobama kojima su izrečene zaštitne mjere prema spolu, dobi i invaliditetu žrtve i nasilnika, vrsti nasilja i odnosu između nasilnika i žrtve.
- (9) Sve evidencije iz ovog člana vodit će se u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11, 89/11 - ispr).
- (10) Statistički podaci iz evidencija iz st. (1) do (7) ovog člana obavezno se dostavljaju Gender centru Federacije najkasnije do 31.01. za prethodnu godinu.
- (11) Objedinjene podatke iz stava (10) ovog člana Gender centar Federacije dostavlja Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova – Federalnom ministarstvu unutarnjih poslova najkasnije do 31.03. za prethodnu godinu.
- (12) Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova – Federalno ministarstvo unutarnjih poslova dužno je uspostaviti jedinstvenu informacijsku bazu podataka iz stava (11) ovog člana. Način uspostave i vođenja informacijske baze podataka propisat će

se podzakonskim aktom kojeg donosi federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova.

- (13) Podaci se dostavljaju Federalnom zavodu za statistiku i Komisiji za praćenje primjene ovog zakona iz člana 76. ovog zakona.
- (14) Podaci se čuvaju u evidencijama 15 godina i poslije toga se brišu.

Član 78.

(Obaveza redovnog stručnog osposobljavanja)

- (1) Centar za edukaciju sudija i tužioca Federacije Bosne i Hercegovine osigurava redovno stručno osposobljavanje sudija i tužioca iz oblasti nasilja.
- (2) Nadležna ministarstva i organi uprave osiguravaju redovno stručno osposobljavanje državnih službenika i namještenika koji se neposredno bave oblašću nasilja.
- (3) Nadležna ministarstva unutrašnjih poslova dužna su osigurati redovno stručno osposobljavanje policijskih službenika iz oblasti nasilja.
- (4) Sredstva neophodna za ostvarivanje obaveza iz st. (1), (2) i (3) ovog člana osigurat će se iz budžeta Federacije, kantona, gradova i općina, kao i iz donatorskih sredstava.

X. NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 79.

(Nadzor nad primjenom ovog zakona)

- (1) Nadzor nad primjenom ovog zakona obavljaju Federalna uprava za inspekcijske poslove putem nadležnih federalnih inspektora i kantonalna tijela za inspekcijske poslove putem nadležnih kantonalnih inspektora, i to:
 - a) federalni inspektori socijalne zaštite u dijelu primjene propisa iz oblasti socijalne zaštite za pružaoce usluga socijalnog zbrinjavanja i podrške za žrtve porodičnog nasilja i nasilja prema ženama, odnosno sigurne kuće koje su svoju djelatnost registrirale na nivou Federacije,
 - b) kantonalni inspektori socijalne zaštite u dijelu primjene propisa iz oblasti socijalne zaštite za pružaoce usluga socijalnog zbrinjavanja i podrške za žrtve porodičnog nasilja i nasilja prema ženama, odnosno sigurne kuće koje su svoju djelatnost registrirale na nivou kantona i
 - c) federalni i kantonalni inspektor rada u dijelu koji se odnosi na rad, kako je to razgraničenje nadležnosti utvrđeno propisima o radu, a koje se odnosi na mjesta rada.
- (2) Tijela iz stava (1) ovog člana sarađuju, dostavljaju obavještenja o preduzetim mjerama, pružaju neposrednu pomoć jedni drugima i preduzimaju zajedničke mjere i aktivnosti neophodne za vršenje nadzora nad provedbom ovog zakona.
- (3) Pored poslova utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji, federalni i kantonalni inspektori u skladu s ovim zakonom obavljaju i sljedeće poslove:
 - a) prate i proučavaju obavljanje registrirane djelatnosti pružaoaca usluga socijalnog zbrinjavanja i podrške za žrtve porodičnog nasilja i nasilja prema ženama, odnosno sigurnih kuća i preduzimaju mjere za njezino kvalitetno obavljanje;
 - b) nadziru zakonitost rada pružaoaca usluga socijalnog zbrinjavanja i podrške za žrtve porodičnog nasilja i nasilja prema ženama, odnosno sigurnih kuća, kao i njihovih djelatnika u obavljanju djelatnosti za koju su registrirani;
 - c) razmatraju podneske pravnih i fizičkih osoba koji se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti o preduzetim radnjama i pismeno obavještavaju podnosioca;

- d) preduzimaju preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostatka i nepravilnosti u provedbi ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.
- (4) Federalni i kantonalni inspektori preventivne aktivnosti iz stava (3) tačka d) ovog člana nalažu rješenjem.

Član 80.
(Prekršajne sankcije)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 4.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj službena osoba koja prekrši obavezu hitnog postupanja u skladu sa članom 19. stav (1) ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjene za prekršaj osobe koje ne postupe u skladu sa članom 20. stav (1) ovog zakona.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 6.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj službena osoba koja ne postupi u skladu sa članom 20. stav (3) ovog zakona, ako je dijete žrtva radnji nasilja iz člana 8. ovog zakona.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 800,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj osobe koje ne postupe u skladu sa članom 20. stav (3) ovog zakona, ako je dijete žrtva nasilja iz člana 8. ovog zakona.

Član 81.
(Krivično djelo kršenja zaštitnih mjera)

- (1) Ko prekrši izrečenu hitnu mjeru zaštite iz člana 23. stav (1) tač. a), b) i (c) ili izrečenu zaštitnu mjeru iz člana 26. tač. a), b) i c) ovog zakona kaznit će se za krivično djelo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Kazna zatvora u trajanju do jedne godine koja je izrečena za krivično djelo iz stava (1) ovog člana ne može se zamijeniti novčanom kaznom.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se osoba koja prekrši zaštitne mjere iz člana 26. tač. d) i e).

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 82.
(Obaveza donošenja podzakonskih akata)

- (1) Federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova, nakon pribavljenog mišljenja kantonalnih ministarstava unutrašnjih poslova, donosi podzakonski akt iz člana 21. stav (5) ovog zakona.
- (2) Federalni ministar pravde donosi podzakonski akt iz člana 27. stav (5), člana 28. stav (5) i člana 76. stav (2) ovog zakona.
- (3) Federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova, uz saglasnost federalnog ministra pravde, donosi podzakonski akt iz člana 27. stav (6), člana 28. stav (6) i člana 29. stav (3) ovog zakona.
- (4) Federalni ministar rada i socijalne zaštite uz saglasnost federalnog ministra zdravstva donosi podzakonski akt iz člana 30. stav (3) ovog zakona.
- (5) Federalni ministar zdravstva donosi podzakonski akt iz člana 31. stav (3) ovog zakona.
- (6) Federalni ministar rada i socijalne politike, uz pribavljena mišljenja nadležnih kantonalnih ministarstava za socijalnu i dječiju zaštitu, donosi podzakonski akt iz člana 63. i člana 64. stav (4) ovog zakona.

- (7) Federalni ministar rada i socijalne politike, uz konsultacije Gender centra Federacije, donosi podzakonski akt iz člana 71. stav (2) ovog zakona.
- (8) Federalni ministar rada i socijalne politike donosi podzakonski akt iz člana 77. stav (7) ovog zakona.
- (9) Federalni ministar unutrašnjih poslova – federalni ministar unutarnjih poslova donosi podzakonski akt iz člana 77. stav (12) ovog zakona.
- (10) Federalni ministri dužni su podzakonske akte iz st. (1) do (9) ovog člana donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (11) Do donošenja podzakonskih akata iz st. (1) do (9) ovog člana, primjenjivat će se podzakonski akti koji su doneseni na osnovu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/13 i 75/21).

Član 83.

(Obavljanje djelatnosti sigurne kuće prije stupanja na snagu zakona)

- (1) Sigurne kuće koje obavljaju djelatnost iz ovog zakona na dan stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju s radom, s tim da su dužne svoju registraciju, opće i interne akte, te druga pitanja vezana za svoju djelatnost uskladiti s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Sigurne kuće su dužne dostaviti Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, odnosno nadležnom kantonalnom ministarstvu dokaze o izvršenom usklađivanju s odredbama ovog zakona na osnovu kojih će se provesti postupak utvrđen odredbama člana 62. ovog zakona.

Član 84.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti od nasilja u porodici ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/13 i 75/21).

Član 85.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI I NASILJA PREMA ŽENAMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. – USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizlazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni osnov za njegovo donošenje.

II. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Konvencija Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici ("Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori", broj 19/13) je usvojena 11. maja 2011. godine u Istanbulu, Republika Turska. Naime, nakon niza preporuka Vijeća Evrope o zabrani diskriminacije na osnovu spola i zaštiti od nasilja koje su imale za cilj postavljanja zajedničkih ciljeva i minimuma zajedničkih standarda za države članice, ali nisu imale pravno obavezujući efekt, Konvencija predstavlja prvi pravno obavezujući akt Vijeća Evrope u oblasti sprečavanja i borbe protiv nasilja prema ženama. Ovaj akt ne mora biti izravno primjenjiv u državama potpisnicama, ali zahtijeva posebno prilagođavanje zakonskih i institucionalnih okvira država potpisnica radi njene uspješne implementacije. Bosna i Hercegovina je 07. novembra 2013. godine postala 6. zemlja članica Vijeća Evrope koja je ratificirala Konvenciju, čime se obavezala na preduzimanje zakonodavnih i drugih mjera radi osiguranja pravnog, institucionalnog i organizacijskog okvira za prevenciju nasilja prema ženama i nasilja u porodici, zaštitu žrtava nasilja te kažnjavanje učinioca nasilja.

Prilikom izrade Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, u obzir su uzete i Preporuke o implementaciji Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici od 12.12.2022. godine koju je izdao Sekretarijat Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici.

Evropski Parlament i Vijeće Evropske unije, uzimajući u obzir prijedlog Evropske komisije, dana 14. maja 2024. godine, usvojili su Direktivu (EU) 2024/1385 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. maja 2024. godine o suzbijanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici (SL L2024/1385).

S obzirom da nakon ratifikacije Konvencija Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici nije inkorporirana u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine, pristupilo se izradi potpuno novog Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama s ciljem unapređenja sistema zaštite od nasilja u porodici kao jezgre društva, te žene. Imajući u vidu da je tokom izrade Zakona na snagu stupila i Direktiva (EU) 2024/1385 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. maja 2024. godine o suzbijanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici (SL L2024/1385), pristupilo se dodatnom usaglašavanju Zakona s predmetnom Direktivom.

Tokom 2023. i 2024. godine, u Federaciji Bosne i Hercegovine dogodili su se stravični zločini nasilja u porodici i ubistva žena koja su učinjena iz mržnje. Zločini koji su potresla širu društvenu zajednicu i potaknula izvršnu i zakonodavnu vlast u Federaciji Bosne i Hercegovine da preduzme sve aktivnosti na prevenciji ovakvih zločina ali i stvaranju kvalitetnijeg zakonskog rješenja koje će ponuditi nove i učinkovitije mehanizme zaštite porodice i žena u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Komisija za ravnopravnost spolova Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, te poslanici u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine Alma Kratina i Vibor Handžić, sačinili su Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici u Federaciji Bosne i Hercegovine, usvojen u Predstavničkom domu na 32. sjednici održanoj dana 27.04.2022. godine, te u Domu naroda na nastavku 19. sjednice održane dana 21.07.2022. godine.

S obzirom na zastoj u donošenju ovog zakona, te tragične događaje nasilja u porodici i nasilja prema ženama koji su se dogodili u Federaciji Bosne i Hercegovine tokom 2023. i 2024. godine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo pravde, u svojstvu obrađivača, preuzeli su tekst Nacrta zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nastavili proceduru na njegovoj daljoj izradi. U tom smislu, nakon obavljenih konsultacija sa stručnom javnosti, promijenjen je i sam naziv Zakona, te on glasi Zakon o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, kako bi se poslala jasna poruka o potrebi dodatne institucionalne zaštite ne samo porodice, već i žene kao ranjive kategorije.

U procesu izrade teksta Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, sudjelovali su i sudije i tužioci, kako iz općinskih sudova u Federaciji Bosne i Hercegovine, tako i Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, te tužioci kantonalnih tužilaštava u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U procesu provođenja javnih konsultacija, javne rasprave i izrade Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama, Federalno ministarstvo pravde uspostavilo je tijesnu saradnju s UN Woman koji je dodatno angažirao međunarodnu konsultanticu prof. dr. Dubravku Šimonović, koja je dala stručan doprinos razvoju i preciziranju pojedinih instituta. U saradnji s Vijećem Evrope u Bosni i Hercegovini, održane su dodatne radionice i prezentacija finalnog teksta zakona na kojoj su sudjelovali pojedini zastupnici Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, predstavnici nevladinog sektora koji se bave zaštitom prava žena i koji pružaju usluge zaštite žrtava nasilja, ombudsmeni, predstavnici Helsinškog komiteta, Gender centra Federacije Bosne i Hercegovine i Agencije za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine, koji su podržali predloženi tekst zakona i u stručnoj raspravi dali nesebičan doprinos stvaranju kvalitetnog zakonskog rješenja.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini dostavila je komentare i preporuke na Nacrt zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine u kojem pozdravljaju donošenje novog zakona ali smatraju da je za implementaciju istog potrebno osigurati sveobuhvatnu i kontinuiranu obuku policijskih službenika, te zbog izrade predviđenih podzakonskih akata predlažu da se primjena Zakona odgodi, što Federalno ministarstvo pravde nije prihvatilo s obzirom na značaj Zakona i interes javnosti da se ubrza proces donošenja ovog zakona. Federalno ministarstvo pravde prihvatilo je primjedbe da se brišu predviđene hitne mjere oduzimanje sredstava komunikacije i oduzimanje oružja jer policijski službenici iste radnje svakako provode u skladu s odredbama Zakona o krivičnom postupku

Federacije Bosne i Hercegovine, a oduzimanje navedenih predmeta bez sudskog naloga u potencijalnom krivičnom postupku, može imati za posljedicu nezakonitost prikupljenih dokaza što bi kontaminiralo krivični postupak.

Udruženje „Dignitet“ čiji rad finansira Evropska unija, dostavilo je akt općenitog karaktera u kojem pozdravljaju donošenje Zakona u predloženom tekstu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Agencija za ravnopravnost spolova, dostavila je akt u kojem ukazuju na potrebu implementacije Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici, te smatraju da je riječ o kvalitetnom tekstu Zakona kojim će se navedena konvencija i implementirati. Smatraju da je dodatan naglasak potrebno staviti na edukaciju.

UN Woman dostavilo je komentare u kojima snažno podržavaju iskorak koji je učinila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Federalno ministarstvo pravde, smatraju da su predložena zakonska rješenja u procesu izrade Zakona precizirana i unaprijeđena, te da ispunjavanju postavljene standarde i kriterije. Zahtijevaju da se u članu 3. kojim se definiše svrha Zakona izričito navede i zaštita prava koja su predviđena Konvencijom Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici, što je i prihvaćeno iako nije uobičajeno prema nomotehničkim standardima.

UNFPA (United Nations Population Fond) i poslanica u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine Lana Prlić, predložili su preciziranje radnji nasilja u porodici u smislu neovlaštenog fotografiranja ili snimanja člana porodice, što je prihvaćeno i dodatno precizirano u Zakonu.

Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine dostavio je komentare u kojima traži da se u tekst Zakona ponovno vrate radnje nasilja u porodici. Iako je stav radne grupe bio da nije potrebno taksativno navoditi sve radnje koje predstavljaju radnje nasilja u porodici, sugestija je prihvaćena s tim da je u odredbi ostavljen dodatan prostor i za sve druge radnje koje nisu taksativno navedene. Prihvaćene su i primjedbe koje se odnose na prava osoba s invaliditetom koje koriste usluge personalnog asistenta, te sugestije koje se odnose na multisektorski pristup i koordinaciju koji je prilagođen kapacitetima Gender centra i uspostavu SOS telefona.

U procesu izrade Zakona sudjelovali su i predstavnici Federalnog ministarstva rada i socijalne politike u čijoj je nadležnosti pružanje specijaliziranih usluga podrške, te kreirali predmetne odredbe.

III. – USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja prema ženama u Federaciji Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo pravde je imalo u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/20 i 76/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Evropske unije („Službene novine Federacije BiH“, broj 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu evropske pravne stečevine. U skladu s navedenim, Zakon je djelimično usklađen s Direktivom (EU) 2024/1385 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. maja 2024. godine o suzbijanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici (SL L2024/1385), te

Konvencijom Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici.

IV. – OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Glavom I. definiraju se osnovne odredbe Zakona. Članom 2. jasno se navodi da je Zakon usklađen s evropskom pravnom stečevinom, i to Direktivom (EU) 2024/1385 Evropskog parlamenta i Vijeća od 14. maja 2024. godine o suzbijanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici. Članom 3. Zakona, definirana je svrha Zakona, a to je zaštita žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama, te suzbijanje i prevencija ovog nasilja kojim se krše ljudska prava i slobode zagwarantirana ustavima, zakonima, Konvencijom Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja prema ženama i nasilja u porodici i prihvaćenim međunarodnim ugovorima. Članom 4. propisano je da je zaštita od nasilja od javnog interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine, čime se naglašava društveno opredjeljenje za institucionalnim jačanjem borbe protiv nasilja u porodici i nasilja prema ženama. Članom 5. Zakona, propisani su opći principi pružanja zaštite od nasilja, pri čemu je poseban naglasak stavljen na međunarodne ugovore i standarde koje je prihvatila Bosna i Hercegovina koji uređuju zaštitu od nasilja. Članom 6. propisuje se način ostvarivanja prava putem ovog zakona, dok je članom 7. utvrđeno načelo zabrane diskriminacije.

Glavom II. članom 8. definiraju se izrazi u skladu s ovim zakonom. Definirano je da nasilje u porodici označava svako djelo fizičkog, seksualnog, psihičkog, odnosno ekonomskog nasilja do kojeg dođe u porodici ili domaćinstvu ili između bivših ili sadašnjih bračnih partnera odnosno partnera, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom. Stavom (2), definirano je da nasilje prema ženama označava kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije prema ženama i predstavlja sva djela rodno zasnovanog nasilja koje dovode do, odnosno mogu dovesti do, fizičke, seksualne, psihičke, odnosno ekonomske povrede odnosno patnje za žene, obuhvatajući i prijetnje takvim djelima, prinudu odnosno protivpravno lišavanje slobode, bilo u javnosti ili u privatnom životu. Članom 9. propisan je pojam radnji nasilja u porodici i nasilja prema ženama, te su taksativno nabrojane najčešće radnje koje predstavljaju nasilje, uz napomenu da je ostavljena širina u tumačenju radnji, na način da je navedeno da radnja nasilja u porodici i nasilja prema ženama može biti i svaka druga radnja koja predstavlja nasilje. Neke od radnji nasilja u porodici i nasilja prema ženama koje su taksativno nabrojane su: primjena sile na fizički integritet člana porodice, bez obzira da li je nastupila povreda, napad na psihički integritet člana porodice, bez obzira da li je nastupila povreda, drsko i bezobzirno ponašanje prema članu porodice, praćenje, uhođenje i drugi slični oblici uznemiravanja člana porodice, oduzimanje ili uskraćivanje prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanjem člana porodice u odnosu ovisnosti ili podređenosti, ponižavajuće postupanje prema djeci ili njihovo odgajanje fizičkim kažnjavanjem i dr. Predmetnim članom, propisano je da se radnjama nasilja u porodici i nasilja prema ženama smatraju i prijetnje koje predstavljaju nasilje. Članom 10., 11. i 12. definiran je pojam člana porodice, žrtve nasilja i učinioca nasilja u porodici i nasilja prema ženama. Članom 13. definirani su subjekti zaštite. Jasno je propisano da su zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja dužni pružiti policijski organi, tužilaštva, sudovi, organi starateljstva, zdravstvene i obrazovne ustanove, zavodi za besplatnu pravni pomoć i druge javne ustanove. Članom 14. definirana je specijalizirana usluga podrške koja obuhvata usluge stručne podrške i savjetovanja, te usluge institucionalnog socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške koje imaju za cilj zaštitu i prevenciju od nasilja. Također, propisano je da specijalizirane usluge podrške mogu pružati i javne ustanove, udruge, vjerske zajednice i dr.

Glavom III. propisan je postupak ostvarivanja zaštite prava žrtava nasilja u porodici i nasilja prema ženama. Članom 15. propisan je konglomerat prava koje ima žrtva nasilja, među kojima se: pravo na pristup službama za podršku žrtvama nasilja, pravo na besplatnu medicinsku pomoć onoliko dugo koliko je potrebno, pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć i podršku tijela, organizacije ili ustanove za pomoć žrtvama nasilja, pravo na pratnju osobe od povjerenja, pravo na punomoćnika, pravo na pratnju personalnog asistenta i dr. Članom 16., 17., 18. i 19. propisana je obaveza informiranja žrtve nasilja, pravo žrtve na besplatnu pravnu pomoć, definiran je institut osobe od povjerenja, te je propisana hitnost postupka i obaveza postupanja subjekata zaštite. Članom 20. propisana je obaveza prijave nasilja i saradnja, te je propisano da su zaposleni u subjektima zaštite, obrazovnim, socijalnim i zdravstvenim ustanovama dužni odmah prijaviti policijskom organu ili tužilaštvu djelo nasilja o kojem su obaviješteni ili o kojem saznaju na drugi način, te je propisano da je svako dužan prijaviti krivično djelo kojim se vrši ili je vršeno nasilje kada neprijavlivanje krivičnog djela predstavlja krivično djelo ili ukoliko je žrtva nasilja dijete. Članom 21. propisana je obaveza sačinjavanja procjene rizika. U odnosu na svaku prijavu nasilja, nadležni policijski organ u saradnji sa subjektima zaštite mora izvršiti procjenu rizika za sve žrtve nasilja, naročito rizika od smrtnosti, ozbiljnosti situacije i rizika od ponavljanja nasilja s ciljem upravljanja rizikom i koordiniranog osiguranja zaštite za podrške žrtvama nasilja. Procjena rizika naročito uzima u obzir činjenicu da li učinilac djela nasilja posjeduje vatreno oružje, te na osnovu prikupljenih informacija da li je učinilac nasilja ranije ili neposredno prije procjene rizika učinio nasilje u porodici ili neki drugi vid nasilja i da li je spreman ponoviti ga, da li učinilac živi sa žrtvom, da li je učinilac prijetio tjelesnim ozljeđivanjem, ubistvom ili samoubistvom, da li je učinilac mentalno bolestan, da li upotrebljava alkohol, psihoaktivne supstance ili pati od nekih oblika ovisnosti, da li postoji sukob oko starateljstva nad djetetom ili oko načina održavanja osobnog kontakta djeteta i roditelja koji je učinilac nasilja, da li je učinocu izrečena mjera zaštite od nasilja, da li je došlo do kršenja mjere, da li žrtva doživljava strah i kako ona procjenjuje rizik od ponavljanja nasilja, da li postoji uhođenje žrtve nasilja, da li je žrtva nasilja pokrenula ili planira pokrenuti postupak za razvod braka ili prekinuti zajednički život s učinocem, da li je žrtva nasilja posebno ugrožena zbog trudnoće, invaliditeta i starosti i dr.

Glavom IV. definiraju se hitne mjere zaštite čija je svrha otklanjanje neposredne opasnosti po fizički i psihički integritet žrtve nasilja i njihove djece i sprečavanje ponavljanja nasilja. Predmetnom glavom propisane su tri vrste hitnih mjera zaštite, i to: udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor, zabrana približavanja žrtvi, a posebno prema djeci žrtve i osobama u odnosu na koju postoji opasnost od vršenja nasilja, te zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja. Članom 24. propisan je postupak određivanja i trajanje hitnih mjera zaštite. Nadležni policijski organ, kada su za to ispunjeni zakonom propisani uvjeti, odmah pismeno naređuje hitne mjere zaštite i o tome obavještava tužioca. Ove mjere stupaju na snagu odmah i mogu trajati do 48 sati.

Glavom V. propisuju se zaštitne mjere. Svrha zaštitnih mjera je otklanjanje opasnosti po fizički i psihički integritet žrtve nasilja i sprečavanje ponavljanja nasilja otklanjanjem stanja i uvjeta koji mogu uticati ili poticajno djelovati da učinilac ponovo izvrši radnje nasilja. Zaštitne mjere su: udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor, zabrana približavanja žrtvi nasilja i prema potrebi djeci žrtve, zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja, obavezan psihosocijalni tretman, obavezno liječenje od ovisnosti i privremeno lišenje slobode i zadržavanje. Članom 28. stav (3) propisano je da se mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja može vršiti i putem elektronskog nadzora kretanja, što će pobliže biti uređeno podzakonskim aktom koji će donijeti federalni ministar pravde, čime se uvodi novina u kontroli izvršavanja ove mjere i putem tehnologije

smanjuje rizik za učinjenje nasilja. Članom 34. je propisano da je nadležni policijski organ obavezan za svaki prijavljeni slučaj nasilja izaći na lice mjesta, odmah izvršiti procjenu rizika za žrtvu i djecu, i odmah, odnosno najkasnije u roku od 12 sati od saznanja za radnje nasilja, podnijeti zahtjev za izricanje zaštitne mjere općinskom sudu, o čemu je odmah dužan obavijestiti tužioca. Zahtjev za izricanje zaštitnih mjera mogu podnijeti i tužilaštvo, organ starateljstva ili žrtva nasilja. Uz zahtjev, prilažu se prikupljeni dokazi i izvod iz kaznene, prekršajne i sve druge službene evidencije, kako bi postupajući sudija imao cjelokupnu sliku o događaju i evidenciji učinioca nasilja. Nadležni sud dužan je u roku od 24 sata od prijema zahtjeva za izricanje zaštitne mjere: udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabrana vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor; zabrana približavanja žrtvi nasilja i prema potrebi djeci žrtve; zabrana komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja, odlučiti o zahtjevu i donijeti rješenje. U roku od 7 dana od dana prijema zahtjeva, nadležni sud je dužan osigurati nalaz i mišljenje vještaka odgovarajuće struke ako je to neophodno prilikom izricanja mjera: obavezan psihosocijalni tretman i obavezno liječenje od ovisnosti. Ako je žrtva nasilja podnijela zahtjev za izricanje zaštitnih mjera, sud je ovlašten tražiti izjašnjenje organa starateljstva, policijskog organa i tužilaštva, koji su dužni dostaviti izjašnjenje u roku od 12 sati. Zaštitne mjere ne mogu trajati kraće od mjesec dana niti duže od tri godine. Izriče ih općinski sud rješenjem, protiv kojeg je dozvoljena žalba zbog bitne povrede postupka propisanog ovim zakonom, povrede materijalnih odredbi ovog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o izrečenoj zaštitnoj mjeri. Zakonom je propisano da o žalbi odlučuje drugostepeni sud na sjednici vijeća, čime se dodatno daje na značaju samog postupka. Članom 55. propisuje se pravo na kontakt učinioca nasilja s djetetom koji se ostvaruje posredstvom i pod nadzorom organa starateljstva.

Glavom VI. definirano je zbrinjavanje žrtve. Članom 56. definiran je institut sigurne kuće kao pružaoca usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške žrtvama nasilja u skladu s posebnim propisom. Određeno je da se sigurna kuća može osnovati od nevladine organizacije ili kao javna ustanova. Članom 57. propisan je način zbrinjavanja žrtve, te je propisano da su, radi osiguranja fizičke zaštite i ostvarivanja prava i interesa žrtve nasilja, organ starateljstva uz asistenciju policijskog organa ili policijski organ, dužni uz prethodni pristanak žrtve, osim ako je žrtva dijete, privremeno zbrinuti žrtvu nasilja i djecu iz žrtvinog domaćinstva u sigurnu kuću, drugu odgovarajuću instituciju ili kod druge porodice. Članom 58. propisano je da se u sigurnoj kući osigurava socijalna, psihološka, pravna, pedagoška i medicinska pomoć i podrška. Žrtva nasilja može se privremeno smjestiti u sigurnu kuću na osnovu rješenja organa starateljstva, u trajanju najdužem do šest mjeseci, odnosno dok traju okolnosti opasnosti po žrtvu nasilja, kao i zbog nastavka nužnog psihosocijalnog tretmana. Članom 61. propisani su minimalni standardi za rad sigurnih kuća koji se odnose na lokaciju, prostor, opremu, organizaciju, broj i stručnu spremu angažiranih stručnih djelatnika, te procjenu, planiranje i aktivnosti za pružanje usluga socijalnog zbrinjavanja i socijalne podrške. Članom 62. i 63. definira se postupak ocjenjivanja minimalnih standarda za rad sigurnih kuća, te podzakonski akt o minimalnim standardima. Članom 64. propisano je da se sigurne kuće, koje ispune minimalne standarde, upisuju u Centralni registar sigurnih kuća koje uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Članom 65. definirano je da se sredstvima iz budžeta Federacije sufinansiraju troškovi tekućeg poslovanja sigurne kuće koji obuhvataju osiguranje adekvatnih smještajnih kapaciteta, režijske troškove i naknade za rad djelatnika, dok se sredstvima iz budžeta kantona i jedinica lokalne samouprave finansiraju troškovi vezani za smještaj i boravak žrtve porodičnog nasilja u sigurnoj kući. Prema procjeni Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, za troškove tekućeg poslovanja za rad sigurnih kuća, Federacija će izdvajati milijun i pol KM na godišnjem nivou. Članom 66. propisana je obaveza pripreme plana pomoći žrtvi nasilja. Naime, u slučajevima nasilja, kada smatra da je to potrebno, nadležni organ starateljstva može formirati poseban stručni tim sastavljen od organa starateljstva,

policijskog organa i pravne osobe koje pružaju specijaliziranu uslugu podrške, koji će izraditi poseban plan zaštite, pomoći i podrške žrtvi.

Glavom VII. ovog zakona, definirani su ostali oblici zaštite i pomoći koju ima žrtva nasilja i to: usluge socijalne zaštite kao što su pravo na osiguranje osnovnih životnih potreba u pogledu neophodnog socijalnog i materijalnog zbrinjavanja uključujući finansijsku podršku, osiguranje zdravstvene zaštite, osiguranje obrazovanja i obuke, usluge psihološkog i pravnog savjetovanja, te osiguranje zapošljavanja. Članom 71. propisana je uspostava besplatne SOS telefonske linije za pomoć žrtvama nasilja.

Glavom VIII. definirana je uloga nevladinih organizacija u pružanju podrške žrtvama nasilja. Članom 75. propisano je da Vlada Federacije na prijedlog Gender centra Federacije donosi odluku o izradi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici i nasilja prema ženama Federacije kojom se određuje nosilac izrade strateškog dokumenta, sudionici u procesu izrade i drugi elementi. Također je propisano da se u cilju osiguranja i koordiniranog i multisektorskog rada, planiranja i izvještavanja o implementaciji strateškog okvira formiraju koordinacijska tijela na svim nivoima vlasti u Federaciji u koja se imenuje ključna koordinirajuća institucija i predstavnici nadležnih institucija iz oblasti pravosuđa, policije, zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja i dr. Članom 76. predviđa se formiranje Komisije za praćenje primjene ovog zakona pri Federalnom ministarstvu pravde.

Glavom IX. propisuje se obaveza vođenja evidencije i dostavljanja izvještaja Komisiji za praćenje primjene ovog zakona. Također, navedenom glavom, propisana je obaveza redovnog stručnog osposobljavanja za sudije, tužioce, policijske službenike, te državne službenike i namještenike.

Glavom X. propisano je vršenje nadzora nad primjenom ovog zakona, te prekršajne sankcije. Članom 81. propisano je novo krivično djelo kršenja zaštitnih mjera, čime se kaznena politika za učinioce nasilja u porodici i nasilja prema ženama znatno pooštava. Naime, stavom (1) propisano je da će se kazniti ko prekrši bilo koju izrečenu hitnu mjeru zaštite ili izrečenu zaštitnu mjeru udaljenje iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i zabranu vraćanja u stan, kuću ili drugi stambeni prostor, odnosno zabranu približavanja žrtvi nasilja i prema potrebi djeci žrtve, odnosno zabranu komunikacije, uznemiravanja i uhođenja žrtve nasilja, novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine. Istim članom propisano je da se kazna zatvora ne može zamijeniti novčanom kaznom. Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se osoba koja prekrši zaštitne mjere obaveznog psihosocijalnog tretmana i obaveznog liječenja od ovisnosti.

Glavom XI. definirane su prelazne i završne odredbe i obaveza federalnih organa da donesu odgovarajuće podzakonske akte u propisanim rokovima.

V. – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona potrebno je osigurati finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 1.500.000,00 KM za rad sigurnih kuća i uspostavljanje i rad SOS telefona.